

Lietuvų pasitikėk savimi ir savo tautiečiais, o gyvenimas tau šypsis. Visus žygius paremk kilniu žmoniškumu.

# VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Kiekvienas geros valios lietuvis pr tautinius d biaušias li laikymai d nimas taut

LIII. METAI. 296 (885) N. Telephone: EVergreen 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, KETVIRTADIENIS, 1939 M., GRUODŽIO-DECEMBER 28 D.

3 CENTAI

## ŠIANDIEN

Ką švedai darys? Nacių padėtis keisis. Prie norvegų žemės. Mažieji turi budėti

J. KROZE

Iš Europos korespondentai rašo, kad švedai dabar smarkiai ruošiasi karui. Taip pat pažymima, kad iš patikimų švedijos šaltinių ateina gandai, jog jeigu padėtis Europoje nepasikeis, tai švedai šį pavasarį, apie kovo mėnesį, aktyviai išeis į karą prieš Sovietų Sąjungą.

Prieš kurį laiką oficialūs Vokietijos sluoksniai sakė: "Švedija tuo tarpu užimanti laukimo poziciją, nors ji galinti staiga pasikeisti, nes dėl Suomijai palankios švedų nuotikos nesą galima abejoti." Vadinasi, vokiečiai žino, kad švedų nuotaka yra beveik 100 nuosmūgių suomių pusėje. Jeigu švedai aktyviai įeity į Suomijos Rusijos konfliktą, tai ir Vokietija atsiderėtų visai naujose aplinkybėse. Ji turėtų eiti Rusijai į pagalbą, ar atsiskirti kai kurių anksčiau duotų Rusijai pasižadėjimų.

Teigiama, kad švedijos įžengimas į Rusijos Suomijos konfliktą beveik automatiškai įtrauktų ir Norvegiją. Tas Vokietija patatytų į dar keblėnę padėtį, kuri, sakoma, būtų pavojinga Sovietų Sąjungai. Dėl to, esą, Stalinas dabar dideliu nekantrumu reikalauja, kad Rusijos kariuomenė vienu milijoniniu smūgiu sunaikintų Suomijos kariuomenę ir jos pajėgumą toliau priešintis. Kitaip, esą, Europos padėtis gali taip pasikeisti, kad Stalino Hitlerio susitarimas gali atsiderėti "sunaikintų sutarčių archyve".

Šiuo metu toliausia nuo vakarų karo sukūrio yra Baltijos valstybės: Lietuva, Latvija ir Estija. Tačiau ta padėtis gali greitai ir netikėtai pasikeisti, ypač kai dabar didėja pavojus kitoms Skandinavijos valstybėms įsivelti į Rusijos Suomijos karą. Kurį kryptimi padės karo siaubas, priklaus nuo to kaip vyks Rusijos Suomijos konfliktas ir kiek jis palies Vokietiją ir aliantus.

Iš to, kad anglai ir vokiečiai koncentruoja savo karo laivynus šiaurėje, Norvegijos pakraščiuose matyti, kad tiek vokiečiai, tiek alijantai dideliu susidomėjimu seka įvykius ir karo operacijas šiaurės Europoje. Prancūzijos žvalgybos paskelbtai spėjolijimai, kad šiaurės ar ryt Norvegijos pakraščiuose gali įvykti didelis jūrų ir karo aviacijos mūšis, parodo, kad Suomijos Rusijos karas darosi branduoliu, apie kurį abi vakarų Europos kariaujančių valstybių pusės buria savo jėgas.

Daugiau įsisiūbavus Suomijos Rusijos karui skandinavuose, Baltijos valstybės būtų dar daugiau izoliuotos nuo vakarų Europos ir šiaurės. Joms pasilikti tik vienos atviros ekonominio gyvenimo durys — į Sovietų Sąjungą.

Karo sunkumai daug skaudžiau atsileptų į Lietuvą, Latviją ir Estiją ir, aišku, jos skaudžiau pajustų ant jų nugarų sunkią Maskvos ranką. Šiuo metu mažoms valstybėms Europoje, ypač Baltijos ir Bal-

## PRANCOZAI NUSKANDINO 2 NACIŲ POVANDENINIUS LAIVUS

PARIS, gruodžio 28 d. — Oficialėmis žiniomis, vienas Prancūzijos karo laivas per paskutines tris savaites nuskandino du vokiečių povandeninius laivus. Apie šiuo povandeninių laivų nuskandinimą anksčiau pranešta nebuvo.

## STATO STULPUS PALEI NAUJĄ LIETUVOS SIENĄ

VILNIUS. — Einant susitarimu jau statomi stulpai palei naujosios Lietuvos ir Sovietų Sąjungos sienos. Tarp Lietuvos ir Sovietų S-gos stulpų paliekamas 5 metrų atstumas.

Tarp švenčionių ir Kaltinėnu tiesiamas plentas. Maišiogaloje suimta gauja banditų, kita kriminalinių plėšikų gauja suimta Vilniuje. Juos teis karo lauko teismas. Bendrai, Vilniaus miestas ir kraštas jau baigiamas apvalyti nuo kriminalistų, kurie čia buvo paplitę, kai lenkai paskutinėmis savo viešpatavimo dienomis iš kalėjimų paleido visus kriminalinius nusikaltėlius.

## NENUTRAUKS SANTYKIŲ SU RUSIJA

WASHINGTON, gruodžio 28 d. — Vakar buvo paskelbta, kad Jungtinės Amerikos Valstybės ir Anglija žada nutraukti visus santykius su Sovietų Sąjunga. Dabar iš oficialių šaltinių praneša, kad Jungtinės Amerikos Valstybės ir Anglija nemano nutraukti diplomatinis santykius su Rusija.

## MOKYTOJU SKAIČIUS LIETUVOJE DIDĖJA

KAUNAS. — Lietuvoje pradžios mokyklų ir mokytojų skaičius kasmet didėja. Pav. 1933 m. pradžioje Pradžios Mokslo departamento žinioje buvo 4,300 pradžios mokyklų mokytojų, o šių mokslo metų pradžioje jau per 5,500 mokytojų. Atgavus Vilnių ir jo sritį tas skaičius dar padidėjo apie 450 mokyklų ir per 1,300 mokytojų, taigi dabar viso bus per 6,800 mokytojų vien tik pradžios mokykloms.

## VILNIAUS VAIKAI DŽIAUGIASI

VILNIUS. — Vilniaus krašto Marijampolės kaimo vaikų darželio (tokių darželių įsteigta kelios dešimtys) vaikučiai atsiumtė padėką Vyr. Komitetui Vilniaus Kraštui Remti už suteiktas dovanas valgiais ir drabužiais. Laiške, pasirašytame 17 vaikučių, rašoma: "Gauname taip skanius priešpiečius, kad mažai kada ir namuose tą valgome. Taip pat gavome drabužėlius, kurie mums pritiko. 2 Mes kiekvieną dieną su džiaugsmu lankome mūsų darželį ir džiaugiamės, kad galim laisvai žaisti, dainuoti ir mokytis poterių lietuvių kalba."

Valkininkų apskrities savivaldybė suorganizavo ir pradėjo viešuosius gatvėms tvarkyti ir grįsti darbus. Darbai vykdomi Valkininkuos, Rudūkėje ir Eišiškėje.

kam valstybėms reikia didelio atsargumo ir nuolatinio budėjimo.

## SOVIETŲ IĞULOS AUTOMOBILIS SUVAŽINĖJO ALYTUJE ŽMOGŲ

ALYTUS. — Lapkričio 29 d. vakare vienas Sovietų įgulos automobilis, smarkiai važiudamas Vilniaus gatve, mirtingai suvažinėjo beiniantį nuo kiosko siuvėją Migliną. Automobilis nesustojęs pabėgo. Kadangi sovietų įgulos automobilis neturi jokių numerių, tai sunku nustatyti, kas yra katastrofos kaltininkas. Apie įvykį buvo pranešta Sovietų įgulos vadovybei, kuri į katastrofos vietą atsiumtė komisiją, kuri tyrinėjo, fotografavo padangų žymes. Tačiau iki šiol kaltininkas dar nesurastas. Iš viso praneša mums, Sovietų įgulos automobiliui per smarkiai važiujant ir nepaiso judėjimo taisyklių. Vietos žmonės kalba, kad kaltininkai mirusiojo žmonai sumokėjo nemažą sumą pinigų, kad ši tytelė ir jokių "priekabių" nekeltų. Katastrofos vieta rytą labai žiauriai atrodžiusi. Vėliau ugnia gesiai nuvalė.

## ŽURNALISTAI VILNIUJE NORI TURĖT SAVO NAMĄ

KAUNAS. — Kauniškiai rašytojai ir žurnalistai užmezgė artimus ryšius su savo vilniečiais draugais. Lietuvių rašytojų draugija savo centrą perkelia į Vilnių. Taip pat Lietuvių Dailininkų draugija. Daroma pastangų šioms draugijoms gauti iš Vilniaus savivaldybės buvusius kunigaikščių Oginskų rūmus, kurie yra miesto centre ir turi keletą salių ir apie 50 kambarių. Kauno žurnalistai lapkr. 26 d. organizuoti lankėsi Vilnių, kur buvo priimti vilniečių lietuvių žurnalistų, gruodžio 3 d. vilniečiai lankėsi Kaune ir buvo Liet. žurnalistų Sąjungos svečiai. Tomis progomis plačiai pasitarta bendrais Vilniaus krašto ir visos Lietuvos reikalais ir savo profesiniais klausimais.

## RETAS LIETUVIS PASILIEKA RYTPRŪSIUOSE

TILŽĖ. — Lietuviai darbininkai šilutės apskrityje ūkininkam eilę metų buvo stropūs tal kininkai. Klaipėdos kraštą prijungus prie Vokietijos dar buvo likę daug lietuvių darbininkų. Bet paskutiniu metu daug ty darbininkų grįžta į Lietuvą. "Naujas Tiltės Keleivis" rašo, kad ūkininkai stengiasi lietuvius darbininkus, ypač su šeimomis pasilikti, bet tik retas perkalbamas.

## SUOMIAI DVIEJUOSE BARUOSE BANDO NUKIRSTI LENINGRADO MURMANSKO GELEŽINKELIO LINIJĄ

### SUOMIAI BOMBARDAVO ESTIJOS PAKRAŠČIUS

TALLINN, Estija, gruodžio 28 d. — Vakar Suomijos karo jėktuvai mėtė bombas Estijos pakraščiuose. Keletas bombų nukrito netoli Waindlo švarturio, Suomijos įlankoje. Nuostolių bombardavimas nepadarė. Speljojama, kad suomių bombonešiai išsėjo Rusijos karo laivų įlankoje.

### 600,000 RUSŲ KARIUOMENĖS IRANO PASIENYJE

BERLIN, gruodžio 28 d. — INS žiniomis, Sovietai prie Afganistano ir Irano pasienio sukoncentravo apie 600,000 kariuomenės. Ta proga Berlyno spauda plačiai rašo apie įvykius Indijoje. Esą, indusai reikalauja, kad Anglija Indijai duotų nepriklausomybę, jeigu nori pagalbos iš Indijos.

Prieš kurį laiką Vokietijos spaudoje buvo žinių, kad Rusija gali pulti Indiją, per Afganistaną ir Iraną. Dėl to neseniai Afganistanas ir Iranas pašaukė karo tarnybai kelių metų atsarginius kareivius.

### SUOMIJA PRAŠO AMERIKOS GINKLŲ

WASHINGTON, gruodžio 28 d. — Suomijos vyriausybė prašo leidimo Amerikoje užpirti priešlėktuvinių armojų ir minosvydžių, taip pat daug kitų ginklų, kurių dabar Suomijai labai reikia. Manoma, kad Suomija leidimą ginklų pirkti gaus.

### LIETUVOJE PASTATĖ 4,980 TROBĖSIŲ

KAUNAS. — Šiomet Lietuvos miestuose pastatyta ar tebaigiama statyti 4,980 trobėsiai, į kuriuos įdėta apie 66 milijonai litų. Pirmą buvo pastatyta 5,500 trobėsijų su maždaug 53 milijonų litų kapitalo. Pereitųjų ir šių metų statyba Lietuvoje laikoma rekordine, nes anksčiau tokios sumos ir statyba niekuomet nebuvo įdėdama. Ankstesniais metais būdavo pastatoma per metus už 20-30 milijonų litų. Į gyvenamuosius namus šiemet įdėta apie 45 milijonai, pernai 34 mil., iš kurių 31 mil. litų mūrinei statybai (pernai 24 mil. lit.). Kaune į statybą įdėta lygi pusė tos sumos, būtent apie 33 milijonus (pernai 22 mil.).

### 50,000 SAVANORIŲ IŠ ŠVEDIJOS

NORVEGAJ PASIZADĖJO PAGELBĖTI PINGAIS IR MAISTU

HELSINKI, Suomija, gruodžio 28 d. — Šiandien nuo Petsamo iki Karelijos, pietų rytų Suomijoje, siaučiant sniego pūgoms ir dideliems šalčiams, Suomijos kariuomenė vėl pradėjo pulti dalinai sudemoralizuotą rusų kariuomenę. Žiniomis iš Stockholmo, dvi stiprios suomių grandinės Aglajarvi ir Lielsa susidūrė su Sovietų kariuomenės Rusijos teritorijoje. Suomii pasiūžininkai, kurie paruošti flanginėms operacijoms ir gali keletą savaitių kovoti atsiskyre nuo savo vyriausių dalinių, beveik be pertraukos užplūdinėja rusus ir demoralizuoja jų eiles. Abi pasiūžininkų grandinės stengiasi pasiekti Leningrado Murmansko liniją ir nutraukti susisiekimą tarp Murmansko ir Leningrado, tokiu būdu sulaukiami amunicijos ir maisto pristatyma rusams tolimoje šiaurėje.

Žiniomis iš Maskvos, į Suomijos frontą siunčiama apie 300,000 Raudonosios Armijos veteranų gerai išmokintų karui tolimoje šiaurėje, tačiau manoma, kad tiek kariuomenės pristatyti į Suomijos frontą užtruko apie du trys mėnesiai. Iki šiol keletas dalinių rusų pasiūžininkų jau pasirodė Suomijoje, tačiau jų reikės kur kas daugiau, kad sustabdyti suomius.

Neoficialinėmis žiniomis, iš Švedijos į Suomiją atvyko apie 50,000 švedų savanorių, kurie įstoja į Suomijos kariuomenę. Iš Norvegijos praneša, kad Norvegija yra pažadėjusi Suomijai teikti pagalbos pingais ir ginklais, taip pat manoma, kad iš Norvegijos bus leista savanoriams vykti į Suomiją kariuoti.

### ŠVENTOJŲ IVEDE TURGUS

ŠVENTOJI. — Kretingos apskrities taryba nutarė šventosios miestelyje įvesti savaitėje vieną kartą turgus, būtent šeštadieniais. Aušančiam šventosios uosto miestui tokie turgai labai buvo reikalingi, nes gyventojų ir tarnautojų skaičius čia nuolat didėja.

## SAKO, RUSAI DAVĖ NA CIAMS KARO LAIVŲ BAZĖ ŠIAURĖJE

PARIS, gruodžio 28 d. — Nepatiktomis žiniomis, Sovietų Sąjunga šiaurėje, netoli Murmansko davė Vokietijai bazę karo laivams. Iš tos bazės, kuri ir žiemos metu neužšala, vokiečių povandeniniai laivai ir šarvuotai gali operuoti prieš Anglijos blokadą ir karo laivus. Prancūzijos ir Anglijos vyriausybės tuo reikalu žada pasiųsti Rusijai griežtą protestą.

## RUSIJA ŠAUKIA DAUGIAU ATSARGINIŲ

MASKVA, gruodžio 28 d. — Sovietų vyriausybė paskelbė naują mobilizaciją, kuri sustiprins Rusijos kariuomenę iki 4-500,000 vyrų. Dalis šių atsarginių jau pasiūsta į Suomijos frontą.

## DIDELIS ŽEMĖS DREBĖJIMAS TURKIJOJE; ŽUVO 10,000 ŽM.

Sunaikinta keletas miestų; žemė drebėjo ir Amerikos žemyne

### BALTIJOS JOROJE SUSIDURĖ DU LAIVAI

BERGEN, Norvegija, gruodžio 28 d. — Vakar šiaurės jūroje vienas norvegų prekybinis laivas susidūrė su povandeniniu laivu. Povandeninis laivas apsvirtė ir, manoma, nuskendo. Prekybinis laivas taip pat nuskendo, bet jo įgula visa išsigelbėjo.

### VAKARŲ FRONTE ŽVALGAI ŠAUDOSI

PARIS, gruodžio 28 d. — Vakarų fronte jokių didesnių mūšių nebuvo. Prancūzai pamėgė 4 vokiečių karininkus į nelaisvę.

### VOKIEČIAI GIRIA KLUMPES

KLAIPEDA. — Vokiečių spauda kasdien skelbia po keletą nusikaltimų mieste ir krašte. Nusikaltimai dažniausiai nepagaunami.

Kalėdų šventėms buvo leista pagal kortelių pirktis po 1 svarą duonos arba po ¼ svaro kvietinių miltų.

Kas turi vištų ir turi maisto kortelę, tas turi grąžinti valdžiai iškirpes korteles, kuriomis leidžiama kiaušinių pirkti (vieną kiaušinį per pusantros savaitės). Jei turėdamas vištų kas pirkty kiaušinių, yra baudžiamas.

Kadangi Vokietijoje labai taupoma ir avalynė, o oda reikalinga kariuomenėi, tai per vokiečių spaudą varoma propaganda už senų, pastigėse užmestų batų lopymą, dar labiau už dirbtinus batus su gumos ar geriau su medžio plaušų padais, o visų geriausia: už klumpes, kurios išgiriamos, kaip patogiausias ir praktiškiausios ir kuriomis kadaisė Rytprūsių ūkininkai dėdavo. Vaikams, kurie daugiausiai avalynės sudėvi, visoje Vokietijoje suorganizuoti batų keitimo punktai, kur atnešus išaugtus vaiko batus, juos galima iškeisti į padėvėtus didesnius.

ANKARA, Turkija, gruodžio 28. — Vakar į šiandienės Turkiijos provincijoje, šiaurės Anadolijoje įvyko didelis žemės drebėjimas, kurie padarė labai daug nuostolių ir kuriuose žuvo apie 10,000 žmonių. Nuo šio žemės drebėjimo daugiausia nukentėjo Samsun, apie 33,000 gyventojų miestas prie Juodųjų jūrų, Sivas — 34,000 gyventojų miestas; Ordu, Tokat, Amasia, Jozgrad ir kiti mažesni miestai.

Žemė pradėjo drebėti apie 7 val. vakare antradienį. Drebėjimas buvo toks stiprus, kad per keletą sekundžių keliolika namų sugriuvo nespejus gyventojams išbėgti. Tuo tarpu iš kitų namų tūkstančiai žmonių panikėje išbėgiojo į aikštes ir į laukus, kur nuo grūvančių namų sienų nebuvo jokio pavojaus. Turkijos kariuomenė dabar iš griuvusių renka žuvusių lavonus. Anksčiau buvo pranešta, kad išviso žuvo apie 8,000 žmonių, tačiau vėlesniuose pranešimuose manoma, kad žuvo apie 10,000 žmonių.

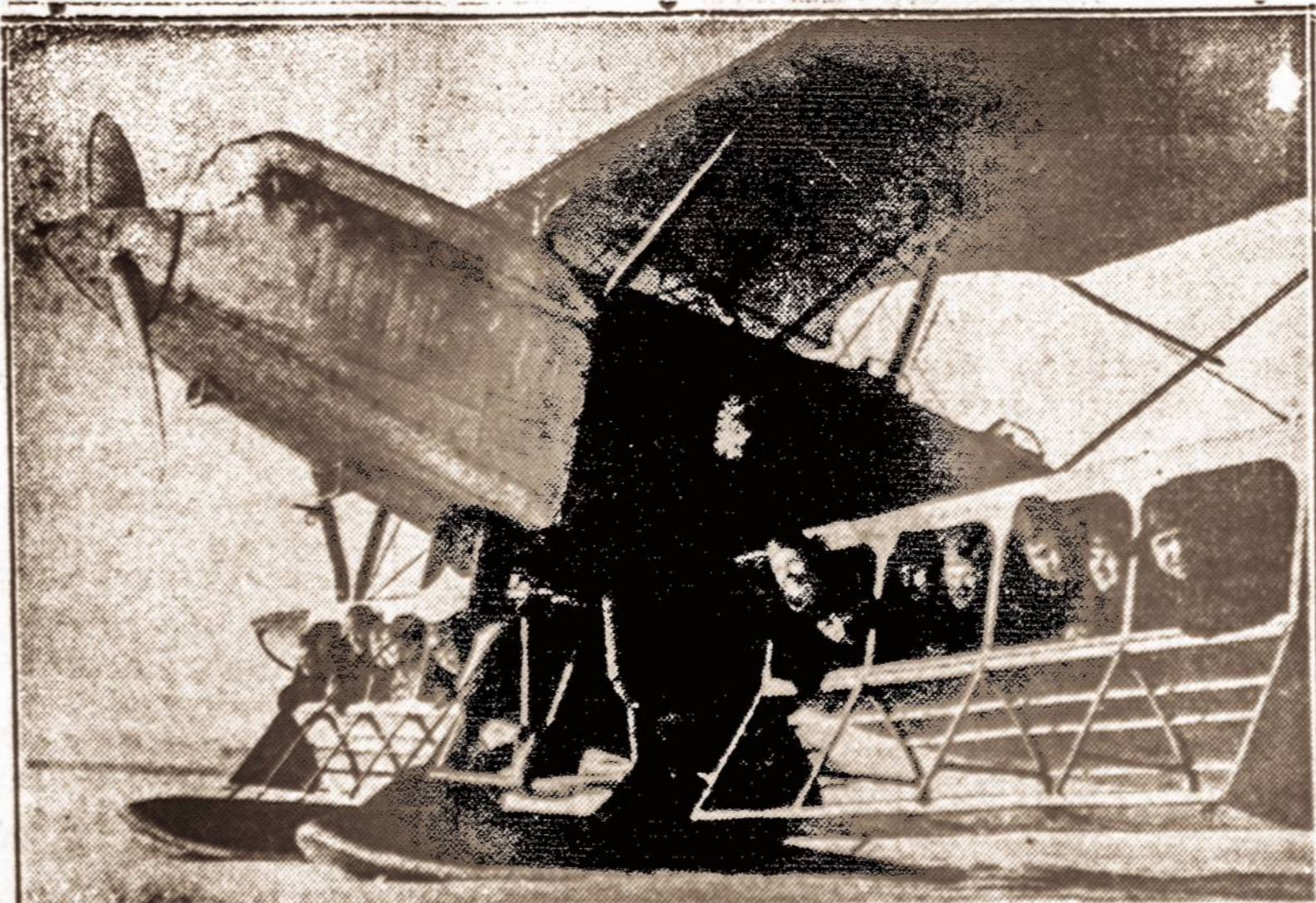
Vakar žemės drebėjimas buvo jautiamas pietinėje Amerikoje ir kai kuriose Kalifornijos dalyse, tačiau tie drebėjimai buvo silpni ir nuostolių nepadarė.

## SUOMIAI TURI SURPRYZĄ RUSAMS

HELSINKI, gruodžio 28 d. — Amerikos laikračių korespondentai rašydami iš Suomijos karo lauko praneša, kad Suomija ruošia Rusijai didelį surpryzą, kurį pirmiausia pajus rusų karo aviacija. Koks tas surpryzas bus, korespondentai nesako, nes jiems uždrausta. Be to, šiomis dienomis Suomija gavo kelis šimtus naujų labai greitų karo lėktuvų naikintuvų.

## Vokietija gavo pirmąjį suntinį Rusijos žaliavos ir maisto

BERLIN, gruodžio 28 d. — Vokietija vakar gavo keletą pašonų žaliavos ir maisto produktų iš Sovietų Sąjungos. Ši kartą daugiausia gauta skystojo turų ir grūdų.



Lėktuvai šiaurėje — Panašių karo lėktuvų pagalba rusai suomių užfrontėje išsodino daugybę parasiūti ninkų, bet dalis jų sušalo, o dalį suomių suėmė arba susaudė.

**LITHUANIAN DAILY UNITY**  
**VIENYBĖ**  
 Oldest Lithuanian Newspaper  
 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.  
 Telephone: EVergreen 7-7840  
 Published daily except Sundays  
 and Holidays by  
**Lithuanian Press Corp., Inc.**  
 Entered as Second Class Matter October  
 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn,  
 N. Y. Under the Act of March 3, 1879  
 Advertising rates on application

**PRENUMERATA**

Brooklyne ir užsieniuose:

Metams	\$7.00
Pusį metų	\$3.75
Trims mėnesiams	\$2.00
Vienam mėn.	\$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje:

Metams	\$5.00
Pusį metų	\$2.75
Trims mėnesiams	\$1.65
Vienam mėn.	\$0.75

Visais reikalais adresuokite:  
**Lithuanian Press Corporation**  
 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.  
 S. E. Vitaitis — Redaktorius.  
 A. S. Trečiokas — Prezidentas.

**KARAS PADIDINO NEDARBA**

Tarptautinės Darbo Tarybos surinktomis žiniomis, einantis Europoje karas žymiai padidino nedarbą Tiek kariaujančiose, tiek ir neutralėse valstybėse turėjo sumažėti gamyba įvairių prekių, kurių cirkuliacija tarptautinėje prekyboje pasidarė neįmanoma karo tikslais suvaržytose susisiekimo sąlygose. Daugiausiai tarptautinei prekybai kelią pastoja jūrų blokados.

Idomus tas faktas, kad net kariaujančiose valstybėse karo jėgų mobilizavimas ir visomis išgalėmis padidėjusi amunicijos ir kitų karo reikmenų gamyba negali sumti visų darbo jėgų, kurios neteko užsiėmimo kitų rūšių gamyboje. Prie to, žinoma, prisideda sustojusio susisiekimo įmonių darbininkai. Kariaujančiose valstybėse pasireiškia stoka tik mechanikų specialistų.

Iš visų valstybių darbas šiek tiek padidėjęs tik Kanadoje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Bet ir šiose valstybėse darbas padidėjęs ne tiek, kiek buvo tikėtasi. Ypačiai Amerikoje buvo tikėtasi didelio biznio karo reikmenimis pakeitus "embargo" įstatymą. Bet kol kas net ekspertų apskaitliavimai pasilieka vien spėjimais, kurie greičiausiai buvo skelbiami tik agitacijos sumetimais, kad pagelbėjus kongrese praveisti "embargo" įstatymo pakeitimą.

Tiesa, alijantų-vokiečių fronte beveik visiškai nekariaujama. Tokių atvejų alijantams kitų valstybių gamybos ginklai, amunicija ir kitos karo reikmenys beveik visiškai nereikalingi. Jie patys savomis jėgomis įstengia pasigaminti užtektinai visų rūšių karo reikmenų. Karui pagyvejus vakarų fronte, gal būtų didesnis pareikalavimas iš Amerikos įvairių karo reikmenų.

Taigi kurie tikėjosi, kad iškilus Europoje karui Amerikoje nedarbas visiškai sumažės ir grįž ekonominio gerbuvio laikai, be abejonės dabar jiems tenka skaudžiai nusivilti. Iš principo karas yra labai smerktina priemonė nedarbui mažinti ir ekonominio gerbuvio kraštui siekti, jau nekalbant apie tai, kad po kiekvieno didesnio karo seka ekonominė depresija.

Mes tikime, kad pasaulis susilauks tokios gaidynės, jog net aršiausi imperialistai suprast, kad karo priemonėmis niekas jokių laimėjimų pasiekti negali. Kiekvienas karas visapusiai yra pražūtingas žaizdas tiek karą laimėjusioms, tiek ir pralaimėjusioms valstybėms.

Dabartiniai Europos konfliktai jau visam pasauliui parodo, kad jie ekonominiai ir kitaip paliečia net neutralias valstybes. Todėl kiekviena vilties kibirkštėlė tuojau baigti dabartinius ginkluotus susikirtimus Europoje, užaugina visą pasaulį.

**ŽUVUSIO VOKIEČIŲ ŠARVUOČIO VADOVYBĖJE BUVO LIETUVIS**

Visi žinome, kad apie 5 mylias nuo Urugvajaus sostinės Montevideo, susprogdintas nusikendo vienas garsiųjų Vokiečių šarvuotųjų — "Graf Spee", kuris susitikęs ir susišaudęs su trimis Britų šarvuočiais, buvo priverstas pasprukti į neutralės Urugvajaus valstybės uostas. Vėliau Hitlerio įsakymu jį nuskandino pats to laivo kapitonas Langsdorff dėl to, kad Britų ir Prancūzijos karo laivų eskadrilė apsupusi Plantas upės žiotis buvo perdėl vienam laivui prasimušti ir pertanki pro ją pasprukti, kad ir tamsoj. Taigi, kad neatiduoti "Graf Spee" į priešų rankas, vokiečiai jį nuskandino.

Tuo baigėsi vokiečių šarvuočio karjėra skandinti anglių prekybinius ir pasažierinius laivus. Anglai dabar džiūgauja laimėję, nors ir jiems kainavo šarvuotj "Exeter", kuris tame mūšyje visai sugadintas. Spaudoj paskelbti sužeisti ir žuvę "Graf Spee" vadai ir jūrininkai. Tarpe sunkiai sužeistų — abi kojos nukirstos, — randasi ir vienas kapitono Langsdorff padėjėju leitenantas Grigaitis. Taigi iš pavardės galima spręsti, kad jis yra lietuvis, klaidėdiškis ar rytprūsietis.

Vadinasi, ne tik lenkų bei rusų tautos, bet ir didieji vokiečių tauta be lietuvių vadų neapsieina. Kitos tautos supranta lietuvių sugebėjimą vadovauti ir juos panaudoja. Jei patį lietuvių tauta bent pusiau tiek įvertintų savo žmonių genialumą, kiek svetimą įvertina, ji būtų didesnė, galingesnė ir laimingesnė. Anglų spauda ir pranzū-

ka Amerikos spauda piktnoši, kad vokiečiai ta laivą nuskandino ir neleido Urugvajaus respublikai jį internuoti. Bet tas kaip tik ir išaiškina priežastį, kodėl vokiečiai pasirinko savo laivą ska. dinti vietoje internavimo.

Urugvajaus respublika yra maža ir kaip visos Pietų Amerikos respublikos politiniai nepastovi. Internavus laivą, angli diplomatai galėjo net pirkimais paveikti Urugvajaus vyriausybę, kad ji formaliai paskelbtų Vokietijai karą ir "Graf Spee" pataikyti ir naudoti prieš pačius vokiečius. Vokiečiai ta nutatė ir todėl pasirinko savo šarvuočio nuskandinimą.

Vokiečiams patiems daugiau, nei kam kitam, buvo gaila savo šarvuotj skandint. Jie būtų to nedarę, jei būtų buvę tikri, kad Urugvajaus respublika išlaikys savo neutralumą šiame kare. D. Klinga.

**ISVYKSTANČIUS IŠ VILNIAUS VEŽA NEMOKAMAI**

VILNIUS. — Vyriausias geležinkeljū direktorius išleido įsakymą, pagal kurį leidžiama vežti geležinkeliais nemokamai visus tuos asmenis, kurie išsikeli nuolat apsigyventi iš Vilniaus miesto ir srities į užsienį ar į kitą Lietuvos dalį. Tų pat nemokamai vežamas ir lenkų armenų bagažas, išskyrus baldus, ne daugiau kaip 230 svarų kiekvienam asmeniui. Išvykstančius iš Vilniaus vežama nemokamai tik tuos, kurie turi atitinkamų įstaigų leidimus išvykti.

**EKONOMINĖ VILNĖS BŪKLĖ**

VILNIUS. (Elta). — Vilniaus miestas turi šias svarbiausias įmones: 1) miesto savivaldybės elektros stotį, kuri aprūpina šviesa ir energija ne tik patį Vilniaus miestą, bet ir Trakus, Naująją Vilnią, Lentvarį, Jageloną, Mickūnus ir kitas mažesnes vietas.

2) Naujas, moderniai įrengtas betono fabrikas, kurs gamina kanalizacijai vamzdžius, šalygatviams grįst plytas ir gana tvarias betonines plyteles gatvėms grįsti. Fabrikas vidutiniškai kas mėnuo suvartoja iki 20 vagonų cemento. Jo gamybą galima pakelti dvigubai. Kaunas tame fabrike jau užsisakė daug statybinės medžiagos.

3) Vilniaus mieste yra 98 kilometrai kanalizacijos ir 114 kilometrų vandentekio vamzdžių. Vanduo čia imamas iš artezinių šulinių, bet jų nebeužtenka, bus įrengti filtrai vandeniui iš Neris imti.

4) Miestas turi skerdyklą, kur per metus paskerdavo apie 95,000 galvijų, tačiau ji nebeatitinka higienos reikalavimų ir naujoji savivaldybė turės susirūpinti naujos statymu.

5) Miestui dar priklauso teatras, keturios ligoninės su 500 lovų, vaistinė ir kinematografas. Miesto autobusų susisiekimas ligi šio gruodžio 31 d. tebepriskaito vienai šveicarijai firmai, kurios koncesija pasibaigus, toliau susisiekimą perims pati savivaldybė, kuri nuo Naujų Metų paleis gautus iš Kauno naujus patogius autobusus. Miesto savivaldybėj dirba apie 720 etatinių ir per 800 kontraktinių tarnautojų.

Visoje atgautojų Vilniaus srityje yra tik vienas didelis prekybos centras, tai pats Vilniaus miestas. Kituose miesteliuose tėra tik smulkūs detalistai pirkliai. Šiuo metu Vilniaus miestas ir krašto prekyboje dirba daugiau, kaip 40,000 žmonių (įskaitant ir šeimų narius), Vilniuje 1937 metais prekybos verslo lūdimųjų buvo išduota 5,178, bet iš jų 4,119 buvo labai mažos įmonės. Taigi, prekybos aparatas Vilniaus kr. yra per didelis. Gamybos įmonių Vilniaus krašte yra arti 600, pačiam Vilniuje tokių įmonių yra 565, be to yra 1,700 amatininkų. Stambesnių pramonės įmonių Vilniaus krašte priskaitoma apie 160 su apie 6,000 darbininkų.

Statistikos duomenimis Vilniaus kr. pramonėje dirba per 85 tūkstančiai žmonių (įskaitant ir jų šeimų narius). Be darbių Vilniuje niekuomet neutrūko. Dar 1937 m. jų buvo užregistruota 37,051. Šiuo tarpu, kol viena kita įmonė dar neveikia, o daugelis smulkesnių verslo šakų ir įmonių tebėra apleista ir kad gyvenimas spės prisitaikinti naujoms sąlygoms, nedarbo problema pasiliks labai aktuali, tačiau vis labiau išvystant viešuosius darbus, atsigaunant pramonei ir kuomet Vilnius ir kraštas bus apvalytas nuo svetimšalių, kurių čia esama tūkstančiais, nedarbo problema turės išnykti. Vilniuje be to rastas didelis nuosimtis inteligentų bedarbių, daugiausiai buvusių biurokratiškų lenkų įstaigų tarnautojų, kur jų buvo daug daugiau, negu reikalinga. Dauge- liui jų teks pakeisti savo pažiūras į darbą ir imtis fizinio darbo. Laukiamoji Vilniaus krašte žemės reforma žymia dalimi padės sunormuoti darbą ir nedarbo santykius pačiame krašte.

Atatinkamų įstaigų jau surinktomis žiniomis, Vilniaus krašte yra 14 žemės ir akmens pramonės įmonių, kuriose dirba 666 darbininkai, 15 metalo ir elektrotechnikos įmonių su 296 darb., 12 chemijos pramonės įmonių su 327 darb., 15 odos ir kailių įmonių su

614 darb., 15 taktilės įmonių su 819 darb., 25 medžio pramonės įm. su 1,002 darb., 26 popieriaus ir poligrafijos įmonės su 901 darb., 30 maisto produktų pramonės įm. su 976 darb., 6 elektros, vandentekio ir šviečiamųjų dujų įmonės su 297 darbininkais. Viso Vilniaus krašte yra 159 pramonės įmonės su 5,900 darbininkų.

**Ansonijos lietuvių išnešta rezoliucija**

**REZOLIUCIJA**

Mes, Ansonijos lietuviai, savo viešame masiniame susirinkime šv. Antano Parapijos salėje, 3 d. gruod., 1939 m., iškilmingai švėsdami sostinės Vilniaus atgavimo šventę, džiaugdamiesi Lietuvos laimėjimu, sveikinam savo brolius ir seseris sostinė Vilnių atgavusius ir pareiškiame savo pagėdavimą, kad Lietuva būtų vieninga, politškai ir ūkiškai patvari ir kad traktuodama savo santykius su kaimynais rusais, vokiečiais dabar ir ateityje vaduotųsi taip, kad Lietuva nebūtų pažėista, kad vengtų didžiųjų Europos tautų dvikovos.

Mes, Ansonijos lietuviai, skelbiam likvidavimą Vilniui Vaduoti Sąjungos skyriaus ir jo vieton steigiam Vilniaus Fondo skyrių šelpimui karo pailėstis ir lenkų okupacijos metais nualintų Vilniaus krašto lietuvių, pasižadam šelpiti išlaisvintus vilniečius kiek išgalėdami šiame krizės momente ir atsišaukiam į visus Amerikos lietuvius prašydami paramos vilniečiams, prašome visus VV S-gos skyrius persiorganizuoti, steigti Vilniaus Fondo skyrius, kviečiam Amerikos lietuvių draugijas, klubus steigti Vilniaus Fondo skyrius šelpimui išlaisvintų vilniečių.

Komiteto nariai:  
 J. Radzevičius,  
 V. Vyšniauskas,  
 A. Baranuskas.

**JAUNUOLIO NELAIMINGA MIRTIS**

DETROIT. Mich.—Jonas (Trinth) Trilikaitis 24 metų amžiaus, gimęs ir augęs Detroit, 9563 Cardoni Ave., dirbo Ford Motor Co. Parvažiuodamas automobiliu iš darbo buvo sunkiai sužeistas ir po kelių valandų ligoninėj mirė. Nelaimė įvyko taip: didelis trokas netikėtai iš kitos pusės gavėjęs užvažiavo ant jo automobiliaus ir mirtinai sužeidė ir sudaužė automobilį. Troko vairuotojas irgi sunkiai susižeidė ir pateko į policijos rankas. Velionis buvo susipratęs vaikinas. Iškilmingai tapo palaidotas su bažnytinėm apeigom iš šv. Jurgio parapijos bažnyčios gruodžio 16 d. Tūkstantinė minia žmonių palydėjo į kapus. Jo motina Trilikaitienė jau mirus prieš du metus Paliko tėvą, 3 brolius ir 2 seseris.

Mes Detroito lietuviai reiškiame širdingą užuojautą Trilikaičių visai šeimai, skaitlingai atsilankydami į laidotuves liudėsio valandoje.

Gruodžio 17 d. Lietuvių svetainėje buvo masinis susirinkimas SLA kuopų.

Vilniečiams aukų surinkta viso \$238.70. Aukos renkamos bažnyčiose ir draugijų susirinkimuose. Detroitiečiai jau yra sudėję viršaus penkių šimtų dolerių aukų. Man teko girdėti kalbant Detroito lietuvių, kad daugiau aukosų.

V. Markuzas.

—Į Vilnių atvyko darbo rūmų atstovai. Jie čia susipažįsta su sąlygomis darbininkams steigti kultūrinius klubus.

**AMERIKA RENGIA SI PAGERBTI KOLUMBĄ**

Jau dabar visi, ir Šiaurės ir Vidurinės ir Pietų Amerikos kraštai pradėjo ruoštis iškilmingai paminėti reikšmingas visai žmonijai sukaktuves. 1942 metais sueina 450 metų, ieškodamas kelių į Indiją drąsusis jūreivis Kristupas Kolumbas atrado Naująjį Pasaulį — Ameriką ir tuo davė pradžią naujai žmonijos erai. Atitinkamai šio įvykio reikšmei, ir sukaktuvių minėjimas numatytas milžiniško, tikrai amerikoniško masto. Didžiojo Genuječio atminimas bus įamžintas monumentalau švyturiu atidarymu, kurio spinduliais naktimis bus apšviečiami dideli Karibų jūros ir Atlanto vandenyno plotai.

Šį didžiulį paminklinį švyturių numatyta pastatyti San Domingo salos aukštumose, nes ši vieta pripažinta tinkamiausia. San Domingo yra didžiausia Naujojo Pasaulio sala, kurią Kolumbas atrado dar pirmojoje savo kelionėje 1492 metais. Tada Kolumbo jai buvo duotas Hispaniolos vardas.

Jau paruoštas ir planas didžiuliam pastatui, kuris turės įamžinti narsaus jūreivio — atradėjo atminimą. Ji sudarys Kolumbo universitetas su didele biblioteka ir Kolumbo muziejus. Kolumbo švyturius bus pastatytas viršum tu pastatų, o jo papėdėje bus įrengtas didžiausias ir gražiausias visoje Amerikoje, taigi, greičiausia, ir visame pasaulyje oro uostas. Tai busias centrinis aerodromas visam Amerikos kontinentui, kuris bus sujungtas su viso pasaulio orinio susisiekimo linijomis.

Pagal sudarytą samatą, visai ta numatytoji paminklinė statyba kainuosianti apie 50 milijonų dolerių. Šią sumą sudės Amerikos turtuoliai. Statybos komitetui pirmininkauja San Domingo arkivyskupas Riccardo Pittini, kuris ligšiol jau yra padaręs apie 25,000 kilometrų kelio lėktuvais, laivais ir geležinkeliais bepropagandamas paminklo statybos reikalą.

Monsignorui Riccardo Pittini kaip tik ir tiko imtis šios misijos, nes jo globoje yra San Domingo katedra, seniausia, 1514 metais statyta bažnyčia, kurioje ilsisi Kristopo Kolumbo palaikai. Dėl tų palaikų tikrumo, kaip žinoma, išstus dešimtmečius ėjo aršus ginčas. Buvo daug tokių, kurie tvirtino, kad San Domingo katedroje palaidoti palaikai nesą Kristopo Kolumbo, kuris, kaip pirmasis karaliaus vietininkas valdęs tą salą. Jų tvirtinimu, tikrieji didžiojo atradėjo palaikai pasitraukę iš San Domingo salos ispanų buvę išgabenti į tėvynę ir palaidoti Granados katedroje.

Tačiau, pereitojo šimtmečio pabaigoje, restauruojant senąją San Domingo katedrą, jos kriptose buvęs rastas karstas su aiškiu užrašu, iš kurio buvo matyti, kad savo laiku ispanai buvo suklydę. Jie išvedė diego Kolumbo palaikus, gi Kristupo Kolumbo karstas su palaikais likęs San Domingo katedroje. Kad taip iš tikrųjų būtų, rodo ir katedros archyvuose surasti senoviški dokumentai.

Deja, S. Domingo bažnytinės administracijos žinioje yra tik dalis garsaus atradėjo palaikų. Dalis palaikų, pavyzdžiui: buvo prieš daug metų išduota Amerikos Jungt. Valstybių konsului. Kita palaikų dalis pateko į gimtąjį Kolumbo

miestą Genują ir į Pavijos universitetą. Apie visus tuos Kolumbo palaikų išdovanojimus yra užsilikę įvairūs dokumentai bei pakvitavimai.

Ir likę neišgraibstyti Kristopo Kolumbo palaikai buvo bepradėdą visiškai sunykti. Dėl to dar pernai San Domingo arkivyskupas Pittini emėsi priemonių jiems apsaugoti. Jo iniciatyva ir valdžios atstovams prižiūrint, išlikę, bebaigę trūninti Kolumbo kaulai buvo sudėti į masvųjų sidabrinį, specialiai padirbtą indą, ir laikomi po stikliniuo žvotu, kuris apsaugoja palaikus nuo oro įtakos. Tuo būdu tikimasi, šias brangias relikvijas apsaugoti nuo galutinio sunykimo. U-a.

**VOKIEČIAI DAR NEPRIIMA TREMTINIŲ**

KAUNAS. — Atvykusi Sovietų Sąjungos komisija daro sąrašus buv. Lenkijos karių, internuotų Lietuvoje, kurie yra kilę iš Sov. Sąjungos užimtų sričių ir kurie nori ten išvažiuoti. Nemažai internuotųjų užrašo išvykti. Netrukus tokiu pat būdu bus surašyti visi civiliai pabėgėliai ir galės partijomis išvažiuoti į savo kilimo vietas. Vokietija kol kas dar nepriima iš sov užimtųjų sričių kilusių gyventojų, kurie dėl karo atsidūrė Lietuvoje, tačiau laukiama, kad susinormavus padėčiai Vokietijos užimtose buv. Lenkijos srityse, ir iš tų sričių kilusieji galės grįžti.

**Susisiekimo Ministerioji dirba 9,268 tarnautojai**

KAUNAS. — Susisiekimo Ministerijos įstaigose (geležinkeliai, paštas, telegrafas, sauskeliai, vandens keliai) šiuo metu dirba iš viso 9,268 tarnautojai, iš kurių 6,773 etatiniai, 829 laisvai samdomi ir 1,666 nuolatiniai padieniai darbininkai.

**VIENYBĖS SKAITYTOJAI!**

**PASINAUDOKITE IŠIMTINA PROGA!**

Užsimokėkite užvilktą prenumeratą  
 PRIEŠ NAUJUS METUS  
 tad gausite didelę nuolaidą

**Brooklyne nuolaida \$2**  
**Kituose miestuose \$1**

Nuo užvilktos metinės prenumeratos

**TIK IKI GRUODŽIO 31 DIENAI '39**

VĒLIAU NUOLAIDOS NEBŪS

# INSTRUKTORIUS IR DALYKO DESTYMAS

Mokymas bei instruktavimas yra didelis menas. Pačiam mokytis yra sunku, bet kitą mokytį dar sunkiau: ypač dėl to, kad ne visi turi mokytojo būdai reikalingų ypatumų, o svarbiausia, kad neturi šiam sunkiam darbiui gero pasiruošimo bei žinių. Patys juk ne kartą pastebėjome, kad vienam lietuviai instruktoriui darbas eina kaip iš pypkės, kad jai lakūnai greit išmoka, kas jiems aiškina, kad jie linksmi ir patenkinti pamokomis, kad jie myli savo instruktorių. Kitas instruktorius, žiūrėk, susiraukęs, rėkia ant savo mokinių, gauda ir vargina juos, o šie kaip nemoka, taip nemoka. Aukščiau minėtų "laimingų" instruktorių yra nedaug, bet tokiais, "laimingaisiais" galėtų būti ir "lewis Moish", visi instruktoriai, jei jie dėtų tiek pastangų, jei daugiau save pakontroliuotų, jei panaujintų ir papildytų savo žinias. Šiame straipsnyje paliesime gero instruktoriaus būdą ir bendrus gero instruktoriaus bruožus.

Pirmas ir pagrindinis reikalavimas instruktoriaus pasisekimui yra pilnas ir geras susipažinimas su aiškinamu bei mokomu dalyku. Reikia žinoti, kad niekas taip kritiškai nežiūri į kitą asmenį, kaip mokinys į mokytoją ar instruktorių. Yra Vargas tam instruktoriui, kad kas nors painiojasi komandose, kuris rodo vieną, o sugrįžęs atgal pasako, kad tai klaidinga; nieko gera iš tokio instruktoriaus, kuris darosi priepetį, ką daro kiti, kaip kiti aiškina. Mokiniai tuojuo pastebi savo instruktoriaus nežinojimą, ir jo autoritetas visiškai smunka, o instruktoriaus be autoriteto, be pasitikėjimo savo mokiniuose tik pasigūlėjimo verta būtybė. Taigi, prieš pradėdamas instruktorius reikia gerai susipažinti su pamoka, pasiskaityti šiuos ar šiuos jaus to srities literatūros, arba pasiklausyti kito, žinančio. Žodžiu, aiškinamam dalykui studijai reikia jaustis tvirtai ir būti laisvam ir nesivaržančiam.

Labai svarbu gero lakūno arba instruktoriaus būdo savybė gera nuotaika ir t.t. Atsiminkime, kad linksmumo alyva pateptas darosi lengvas sunkiausias ir nuobodžiausias darbas. Darbo pradžioje pasakyta linksmas sakymas, plačiai atverta instruktorius burna ir linksmos akys užkrės visus gera nuotaika ir darbas eis kuo sklandžiausiai. Čia, žinoma, reikalingas saikas ir taktas. Pamoka negali virsti anekdotų pasakojimu, taip, kad nuo vieno instruktoriaus juoko skambėtų visas laukas. Žinoma, negalima jokiu būdu juokams vartoti bet kurį mokinį, nors būtų pajaukiama ir jo yda. Mat, juokiamasis iš čia pat esančio asmens, ypač, jei jis yra valdiny, yra didelio neįsiskaitymo ženklas, o mandagus instruktorius irgi yra būtina dorybė.

Instruktorius, būdamas mandagus, nesūkauks, nerėks ir nepravardžiuos savo mokinių visokiems "asilais", "jaučiais" ir kitais gražiais ar negražiais sutvėrimais. Mandagus instruktorius nerodys savo pykčio, bet susivaldys ir visad kalbės ramiu tonu. Sunku tikėti, kad nemandagus instruktorius išgytų savo mokinių prisirišimą bei pasitikėjimą, kurie būtini jo pasisekimui.

Nemaža reikšmės instruktorius pasisekimui turi ir gera jo išorinė išvaizda, jo laikysena. Susitraukęs, susipešiojęs žmogus nė vieno nežavi.

Apie aiškios ir garsios kalbos reikala, atrodo, nereikėtų nė kalbėti. Bet dažnai esti taip, kad ir tas pats instruktorius su savo "moishe" taip smarkiai rėkia, kad net turima

bėgti iš "hangar." Bet su mokiniams jis žino kaip elgtis, nors jis ir mūsų viršininkas. Nesvarbu... su kuo kalbi, aiškino mums, kalbėk visada garsiai, ryškiai.

Geras kalbėjimas garantuos kad mokiniai viską girdi ir nesnaudžia. Štai ką vienam mokiniui pareiškė, kuris mokinosi lakūnų instruktorium. Gerai žinančiam savo dalyką, linksmam, mandagiam, tvarkingam, geros išvaizdos ir garsiai kalbančiam instruktoriui pasisekimas garantuotas. Jis tuojuo įsigys savo mokinių simpatiją bei pasitikėjimą, ir galės daug greičiau juos išmokyti. Tai bus asmeninis instruktoriaus pasisekimas. Instruktorius bus užkariavęs jaunų lakūnų širdis ir galvas. Kitas klausimas, ar jis mokės išnaudoti tą pasisekimą, ar jis mokės įdiegti reikalingas žinias, ar jis sugebės tuos dabar jam paklusnius mokinius išmokyti, ko reikia.

Kaip mokyti, kokius būdus ir kokias priemones vartoti darbo sekmingumui gerinti — nagrinėja platus mokslas — metodologija. Mes paliesime tik svarbesnius to mokslo bruožus, tinkančius aviacijos mokymo srityje.

Pradžioje pamokos reikia pasakyti, kas bus daroma, ko bus mokomasi. Čia reikia vengti labai dažnai daromos klaidos, tai per ilgo aiškinimo. Šis instruktorius sako, kuo mažiau aiškinti, o kuo daugiau rodyti. Jokių būdų nerodyk viską iš karto, bet dalimis, net neužsimenant kas toliau bus. Tuo išvengiama jaunam lakūnui nuobodumo. Paaiškinkus koį nors veiksmą, duoti kiekvienam laisvą praktikuotis, čia pat nurodant ir daromas klaidas. Gerai išmokius vieną veiksmą, rodyti kitą, paskui juos jungti. Aiškinamajam dalykui reikia sau pačiam taip susikirstyti dalimis, kad kas sykis būtų galima pradėti vis naują dalyką, vis naują dalį.

Bene pats svarbusis dalykas mokyme yra klaidų taisymas, kurias mokiniai daro patys nesijausdami. Nors tai ir nėra lengva, reikia kiekvienam darančiam klaidą dalyką išaiškinti iš pagrindų ir liepti tol kartoti, kol eis visai gerai. Tačiau čia, reikia vengti perdėto, "rūpinimo" kai kuriais mažiau gabiais, taip sakant, "ne užsiesti" ant vieno ar dviejų, sakant nuolat pastabas ir bartis. Atsiminkim, kad per daug pastabos numušia nuotaiką, ypač tam, kuris stengiasi, bet dėl savo kai kurių negabumų ne viską gali spėti, ne viską gali taip greitai išmokyti. Iš kitos pusės, negera labai girti vieną kurį, nors jis ir visai gerai pasirodė pamokose.

Viena — giriamasis tuoj ima nesistenėti, antra — drauguose kyla pavydas, be to, jie gali pradėti įtart instruktorių, kad šis giriamajam turi jau iš anksto kažkokių simpatijų.

Bausmes už nemokėjimą reikėtų skirti kuo rečiau, nes maža yra tokių, kurie tyčiomis norėtų atsilikti nuo savo draugų. Jei nemoka — priežastis ne blogoje valioje, o kur nors kitur.

Bendrai paėmus, geriausiai išmokys, geriausių rezultatų pasieks tas instruktorius, kuris turėdamas anksčiau minėtą būdą ypatybes, mažai kalbės, o daug rodyt (žinoma, dalimis), pastebės klaidas, nesibars ir visus traktuos lygiai, ne vienam nerodydamas simpatijų nei antipatijų.

Alex Vaikys.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĖ

## DVIEJŲ "DAINŲ" KONCERTAS

BALTIMORE, Md.—Sekmadienio vakare, gruodžio 17, Lietuvos salėje, įvyko linksmas meno vakaras. Žmonių buvo skaitlingai, viskas gražiai pavyko.

Pirmausiu buvo suvaidinta trumpa komedija. "Išsvajota Sekretorė". Vaidino: Gilanda —Marijona Yurkšaitė; Gražina —Felicia Brazauskaitė; Rymanas Anskaitis, ypatingo departamento direktorius —Juris Markelisonis; jo tarnas, Jonas —Algirdas Klisis, ir Petras —Kazys Kačauskas, Jr. Veikalas buvo gerai suvaidintas; visus sočiai prajuokino.

Leonardas Juozeliūnas, armonistas, ir vėliaus, C. Vincas Velžis, Jr., zailofonistas —abu gal bus dyvikamečiai —gyvai palinksmino publiką.

Baltimorės "Dainos" Choras, vedamas Klemento Andrekaus, akompanuojant poniai Agnei Faidley, padainavo visą eilę gražių dainų. Tarpais dainavo Kl. Andrekas kelis solus, ir Elena Levanavičienė su Kl. Andrekum, du duetas. Dainavo ir vienas "Dainos" moterys ir vieni vyrai. Visos dainos gražiai pavyko.

P-lė Lelija Grizinaitė, jauna smuikininkė, žavingai griežė smuiko solo. Tarpe lietuvių j bene pirmą kartą viešai pasirodė.

P-lė Anna Gudziuk, balturės, šoko savo tautos šokius. Jai armonika akompanavo jos brolis Petras.

Paskutinę programos dalį pildė mylima viešnia —Philadelphia "Daina". Philadel-

phijos Choras didžiuoju giedojo kalėdines giesmes ir kiek dainų. Solo dainavo Ona Salsiūtė, soprano ir Albinas Petravičius, baritonas. Chora vedė p-lė Alvera Reges.

Vietinės "Dainos" programa vedė adv. Nadas Rastenis, o viešnios "Dainos" —inžinierius V. E. Norkus.

Programą baigė abu "Dainos" chorai, sudainuojant "Vasaros naktys" (Naujalis) lietuviškai. "God Bless America" angliškai.

Kad visas programos buvo geras ir žavingas, tai liudėjo visą laiką plojimai, ir žmonių ramus užsilaikymas. Programa tesėsi dvi valandas ir pusę be pertraukos, ir publikai dar jo nebuvo per daug. Tai tikro buvo linksmas ir žavingas vakaras.

Po programos, Baltimorės "Daina" iškėlė vaives programos dalyviams, antro aukšto salėje. Philadelphiajios ir Baltimorės dainiečiai vaišinosi ir dainavo iki vėlai. Kartu tarėsi apie ateities darbus. Mat Baltimorės "Daina" rengiasi minėti dešimt metų sukaktuves, o Philadelphiajios "Daina" rengiasi minėti jau dvidešimt penkių metų sukaktuves. Tai tos dvi "Dainos" turi daug ko bendro.

Nors tarpe Philadelphiajios ir Baltimorės visas šitas mylių, bet abiem "Dainoms" vis tariau vienai kitą aplankant rodosi ir atstumas sumažėjo.

Lai gyvuoja mūsų "Dainos" ir lai jų dainos skamba kuopliausiai!

AKA

## SEKMINGA PARAMA VILNEČIAMS

DETROIT, Mich.—Sekmadienio, gruodžio 17 d. Lietuvių svietainėje, SLA 200 ir 352 kuopos iniciatyva buvo sukurta masinis susirinkimas atvauduotosios sostinės Vilniaus reikalui, kuris nusisekė visais atžvilgiais gerai.

Vakaro programos susidėjo iš kalbų ir dainų, kalbėtojas buvo profesorius J. Stentas iš Ann Arbor, Mich., Dr. J. Jonikaitis, P. Molis, p. Kemešienė. Vakaro pirmininku F. Motuzas. Dainų programą pildė Detroito Dailės Choras vadovaujamas p. Kvedaro ir solistės ponios Kvedarienės. Muziką Kvedaras šiame rengime pasirodė tikru stebukladariu. Jo vadovaujamas Dailės Choras buvo pakviestas šio vakaro programą užpildyti tik prieš dešimt dienų prieš rengimą, ir j trumpą laiką išmokino kelias naujas tautinio-patriotinio turinio dainas, kurios sukėlė didelio įspūdžio. Pradedant vakarą sudainavo "Lietuviai mes esame gimę", "Laiskiti Tėvyne". Po profesoriaus Stentono kalbos vėl sudainavo "Ar tu žinai mielas broli", ir "Vilniaus kalneliai". Muziką Kvedaro sumoderninti žodžiai atitinkanti dabartinio laiko padėtį. Ši daina taip suimpanavo publiką, kad ją pabaigus dainuoti ir išsiskirsčius choristams, publika nenustojo plojus ir p. Kvedaras turėjo susukti dainininkus ant scenos ir dainą pakartoti. Publika ir eidama namo vis kartojė dainos žodžius, kad, Vilnius-mūsų buvo, mūsų bus. Užsibaigus kalboms ir aukų rinkimui Muzikui Kvedarui skambinant pjanu ir p. Kvedarienei vadovaujant, o publikai pritariant sugiedota "Lietuva Tėvyne Mūsų su dideliu susiaukimu.

Ši vakarą darė įspūdingu kalbos prof. J. Stentono ir Dr. Jonikaitio, o entuziazmą kėlė muziką su dainomis. Pagaliau choras publiką nustebeino kada pirmininko Motuzo buvo pareiškė, kad Dailės choras netikėtai mus palinksinti šiame masiniame susirinkime, bet kartu jie sudėjo iš savo kisenų aukų Vilniui \$17.00 ir padarė

pradžią pirmą negu mes senieji. Šis choro gestas priimtas su karštu publikos plojimu. Tai pirmoji draugija Detroito, kuri suteikė auką Vilniui. Garbės Jums, jaunuoliai.

Aukų surinkta \$244.70. Prie SLA kuopų dedasi ir kitos draugijos ir tuomi bus įsteigtas pastovus komitetas Vilniui šelpti.

SLA 352 kp. koresp.

## LIEUVIŲ KLUBAS GERAI VEIKIA

PITTSTON, Pa.—Šios žinutės skaitytojui, gal bus naujenybė šį bei tą sužinoti iš Pittstono ir apylinkės lietuvių veiklos ir pažangos.

Čia randasi nariais skaitlingos Susivienijimų kuopos, ir įvairių draugijų. Viena iš draugijų yra pažymėtina, tai Lietuvių Piliiečių Klubas.

Klubas namuoja namą su ruiminga ir moderniškai įrengta svietaine, kurioje netik lietuvių, bet ir kitataučiai rengiamos rengia.

Metinėme klubo susirinkime išduota apyskaita, kad klubas bankoj turi pinigų \$10.-449.57, o gaspadorius bėgantiems reikalams turi ant rankų \$221.67. Klubo veikėjai ir rėmėjai verti pagarbos, kad sugebėjo šią organizaciją pavyzdinai tvarkyti.

Gruodžio 17 d. po susirinkimo, buvo paruošta narių pamošimui —vakariene.

Po užkandžio, prasidėjo programa, kuria vedė pasižymėjęs klubo veikėjas K. Šakočius. Pralkabas pasakė: pirm. A. Galinskas; vice pirm. S. Marozas; sekret. G. Laukaitis; gaspadorius J. Česky; išd. A. Šeporaitis ir S. Ramanauskas.

Pastarasis, savo kalboj priminė, kad mums yra privalumas ne vien tik organizacijų reikalais rūpintis, bet reikia nepamiršti Vilnijos

Tuojuo padaryta rinkliava aukų Vilnijos lietuviams pagelbėti.

Aukojo po \$5: S. Ramanauskas, A. Galinskas, L. Šeporaitis ir J. Pašvenskas. Po \$1

A. Šeporaitis, J. Marcinkevičius, P. Grigaliūnas, J. Pudzianas, G. Laukaitis, J. Jonyka ir A. Miliauskas, Po 50c. A. Remeika, K. Marcinkevičius, S. Marozas ir A. Zukauskas, Po. 25c. K. Šakočius ir Pr. Ramiza. Su smulkiomis aukomis viso surinkta \$31.41. A. G.

## Auka Vilnijos pavargėliams

Vieton pasveikinimų žiemos sezoninių švenčių progą mūsų prieteliams bei pažįstamiems, aukaujame \$5.00 Vilnijos pavargėliams.

Manome, kad mūsų prieteliai nerūstaus už tai.

Jonas ir Stasė Griniai, Philadelphia, Pa.



VIENYBĖS skaitytojų informacijai ir pažinti Lietuvos lietuvių radijo programų palaikytų kultūrinį pastangų, pastoviai skelbime dienraštyje visus Amerikos lietuvių radijo programas. Specialiai radijo programai pranešimai skaitys apmokamais skelbimais.

NEW YORKO IR NEW JERSEY APLYLINKĖJE

JOHO VALAIGIO "Voice of the Lithuanians" programos antradienis, ketvirtadienis ir šeštadienis 5:30 val. popietį iš WCNW stoties 1500-kHz. ir sekmadienis nuo 9:30 val. rytė iš WHOM stoties 1450 klc. (pastaroji girdima ir Conn. bei Penn. valst.).

LIEUVIŲ RADIO DRAUGIJOS J. Činkaus vadovaujamos programos pirmadienis 8:15 val. vakare, ketvirtadienis 7 val. vakare, iš WCNW 1500 klc. (girdimos New York, New Jersey ir Penna., bei Conn valstijų dalyje)

VINCO MATUSEVIČIAUS programa šeštadienis nuo 9 val. rytė iš WBNX JUOZO RATAKUS programa sekmadienis nuo 9 val. rytė iš WHOM stoties 1450 klc. (girdima ir Penn. bei Conn. valst.).

CHICAGO, ILL. MARGUCIO programos pirmadienis, penktadienis, šeštadienis ir sekmadienis 7 val. vakare, taipgi sekmadienis 1 val. popietį ir kitomis savaitės dienomis 9:30 val. vakare iš WFLC stoties 1420 klc. (programos girdimos šioje valst.).

NEW BRITAIN, CONN. ANDRIAUS REKAUS programa sekmadienis nuo 10 val. rytė iš WNBC stoties 1380 klc.

PHILADELPHIA, PA. PETRONĖS ANTANAITIENĖS programa trečiadienis nuo 9 val. vakare iš WHAT stoties 1310 klc.

K. STEFANAUVIČIAUS programos trečiadienis 7 val. vakare ir ketvirtadienis 8 val. vakare iš WTEL stoties 1310 klc.

SHENANDOAH, PA. ANTANO STANISKO programa sekmadienis nuo 12-tos val. diena iš Hazeltono WAZL stoties 1400 klc.

SO. BOSTON, MASS. LIEUVIŲ RADIO KORPORACIJOS S. Minkaus vadovaujamos programos šeštadienis 8:30 val. rytė, sekmadienis 9:30 val. rytė iš WORL stoties 920 klc.

Tai tiek mums žinomų lietuvių radijo programų. Pratomė visų radijo programų palaikytųj mums pranešti reikalingas informacijas, kad galėtumėte pasiklausti ir jų leidžiamas per radijo programas.

Remkite tuos, kurie remia jūsų laikraštį.

## "DIRVA"

25 m. Jubiliejinis vajas

Tautinis savaitinis laikraštis eina 25-ti metai

Reduoja J. Zinomas rašytojas K. S. KARPIUS

Prenumerata metams: Amerikoje ----- \$2.00 Pusei metų ----- \$1.00

Elektra: kurie išsirašys laike Jubiliejinio meto, 1940, gaus "Dirva" per 15 mėnesių už tą patį metinį mokestį, \$2.00. Susipažinimui viena laikraščio laida siunčiama dykai.

"DIRVA" 6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

## KNYGŲ SARAŠAS

Vienybėje neseniai iš Lietuvos gauta žemiau pažymėtos knygos. Jos visos yra įdomios skaityti ir su kai kuriomis verta susipažinti. Knygos parduodamos žymiai nupiginta kaina. Reikalaukite knygų asmeniškai, arba pasiųskite atviruką administracijos adresu ir reikalaujamos knygos Jums bus tuojuo pasiųstos

V. Krėvė, Krėvės Raštai X t. 217 pusl. ----- .60  
Anatole France, Taisa, Romanas, 205 pusl. ----- .50  
V. Doucinaitė, Janina arba Naujoji moteris, 240 pusl. ----- .60  
H. G. Wells, Pasaulių Karas, 175 pusl. ----- .50  
Vyt. Bičiūnas, Mano Apysakos, 174 pusl. ----- .50  
Pastogė: Filozofas, ----- .50  
Attmannsbacher, Napoleono I Meiluzė, 120 pusl. ----- .50  
V. Stefansson, Eskimas Kekas, vaikams kn., 168 pusl. ----- .40  
Vyt. Alantais, Artisto Širdis, novelės, 207 pusl. ----- .50  
E. Thompson, Vinipego Vilkas, vaikams kn., 96 pusl. ----- .40  
N. Nammstrom, Trys Gamtos Pasakos, vaikams, 160 psl. ----- .40  
Liudas Gira, Žygio Godos, poezija, 118 pusl. ----- 1.00  
Liudas Gira, Paparčio Ziedas, misterija, 132 pusl. ----- .75  
Balys Svuoaga, Dievų Takais, 167 pusl. ----- 1.00  
P. Rozegeris, Kai Buvau Dar Vaikas, 107 pusl. ----- .50

Be šių aukščiau pažymėtų yra ir kitų įvairiausių knygų, kaip poezijos, scenos veikalų, daugiau pritaikintų mūsų gyvenimo aplinkybėms, prozos, beletristikos, apysakų, romanų ir kt. Ypač tinkamų yra scenos veikalų, kaip komedijų, dramų, tragedijų ir operėčių, kurias pastatyti lengvai įmanoma ir mūsų išvijos gyvenimo sąlygose.

Kreipkitės į Vienybės administraciją ir Jūsų pageidaujamos knygos bus pasiųsta. Užeiškite asmeniškai ir pasirinkite. Vienybės knygyne gausite įvairiausių knygų žymiai nupigintomis kainomis.

## SKELBKITES SAVO BIZNĮ VIENYBEJE

Išėjo iš spaudos naujai pertaisyta ir patobulinta

### LIEUVIŲ KALBOS GRAMATIKA

Sutaisė ir papildė kun. Dr. J. Starkus

Gramatikoje išdėstyta: Fonetika, Morfologija, Sintaksė. Visos kalbos dalys ir pagrindinės rašybos taisyklės

Linksniamas ir asmenavimas. Kirčio mokslas ir rašyba

KAINA NUPIGINTA. TIK \$1.00 (DOL.)

Tuojuo reikalaukite VIENYBĖS administracijoje

193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Kam yra patogu reikalaukite pas Liet. Spaudos B-vės prez. A. S. TREČIOKĄ, 314 WALNUT ST., NEWARK, N. J.

### PAGALVOK APIE RYTDIENĄ!

NĖRA žmogaus, kuris nesirgtų ir nemirtų. Susirgus — kiekvienam reikalinga pašelpa. Numirus — reikalinga pagelba likusiems šeimos nariams. Bet ne visi žmonės tuo apsirūpina, kol sveiki ir kol nelaimė jų neištinka.

BŪK rūpestingul!

PAGALVOK apie savo ir savo šeimos likimą — rytdieną!

APSIDRAUSK savo ir savo šeimą didžiausioje lietuvių apdraudos ir pašelpos organizacijoje.

APSIDRAUSTI galima nuo \$100 iki \$5,000.

LIGOJE pašelpą galima gauti nuo \$6 iki \$12 savaitėje.

NARIAI priimami nuo 2 iki 60 metų amžiaus.

SUSIVIENIJIME yra apie 15,000 narių.

BŪK tos didelės lietuvių šeimos nariu!

ISIGYK SLA Jubiliejinį Albumą. Tai graži, didelė, istoriška knyga, kurioje telpa virš 1,000 paveikslų — jūsų giminių ir pažįstamų.

SUSIVIENIJIMO turtas — virš \$2,000,000.

BŪK to turto daliniuku!

SUSIVIENIJIMO kuopos randasi visuose didesniuose lietuvių centruose Amerikoje.

ALBUMO kaina \$5. SLA nariams — \$2.50.

PRISIRAŠYK prie artimiausios tamstai kuopos!

INFORMACIJAS galite gauti: LITHUANIAN ALLIANCE of AMERICA 307 West 30th Street, New York, N. Y.

Ekstra! Ekstra! Ekstra!

### AMERIKOS LIETUVIS

Reparytėvis kn. 8 pusl. savaitinis laikraštis PRISIŪSK \$2. GAUSI LAIKRAŠTĮ METAMS IR DAR \$5.00 VERTES KNYGOMIS DOVANAI

Pasirenkant iš 42-ų skirtingų rusių knygų, kurių sąrašas tilpsta "Amerikos Lietuvy" ant 5-to pusl.

Pavyzdinį Laikraščio numerį siunčiame Dovanai Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

NAUJAI IŠLEISTA

### Valgių Gaminimo, Namų Priziurejimo Knyga

SU PRIEDU

### Kaip Pagaminti Vaisių Vynas

Knyga susideda iš 228 pusl. Joje tilpsta j 500 įvairių Valgių ir Gėrymų Gaminimų Receptu. Kaina tik \$1.00.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

